

Bruksela, dnia 24.11.2021 r.
COM(2021) 915 final

KOMUNIKAT KOMISJI

Ocena działań podjętych przez Rumunię

w odpowiedzi na zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego w Rumunii

KOMUNIKAT KOMISJI

Ocena działań podjętych przez Rumunię

w odpowiedzi na zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego w Rumunii

1. WPROWADZENIE

W dniu 18 czerwca 2021 r. Rada przyjęła zalecenie na podstawie art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) mające na celu likwidację nadmiernego deficytu budżetowego w Rumunii najpóźniej do 2024 r.

Rumunii zalecono zmniejszenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do 8,0 % PKB w 2021 r., 6,2 % PKB w 2022 r., 4,4 % PKB w 2023 r. i 2,9 % PKB w 2024 r. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2021 r. stanowiącej podstawę zalecenia Rady uznano, że jest to zgodne z roczną korektą strukturalną wynoszącą 0,7 % PKB w 2021 r., 1,8 % PKB w 2022 r., 1,7 % PKB w 2023 r. i 1,5 % PKB w 2024 r. oraz nominalną stopą wzrostu publicznych wydatków pierwotnych netto na poziomie 3,4 % w 2021 r., 1,3 % w 2022 r., 0,9 % w 2023 r. i 0,0 % w 2024 r.¹ Rada zaleciła Rumunii pełne wdrożenie środków już przyjętych na 2021 r. oraz określenie i wdrożenie dodatkowych środków niezbędnych do osiągnięcia korekty nadmiernego deficytu do 2024 r. Rada zaleciła również Rumunii przeznaczenie wszelkich nadzwyczajnych dochodów na zmniejszenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz zapewnienie, aby środki konsolidacji budżetowej zapewniły trwałą korektę w sposób sprzyjający wzrostowi gospodarczemu. Ponadto Rada zaleciła Rumunii zapewnienie pełnego i skutecznego stosowania krajowych ram budżetowych oraz wsparcie konsolidacji budżetowej za pomocą kompleksowych reform.

Zgodnie z art. 3 ust. 4a rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 Rada wyznaczyła Rumunii termin 15 października 2021 r. na przedstawienie szczegółowego sprawozdania na temat działań podjętych w odpowiedzi na zalecenie Rady. Rumunia przedłożyła swoje sprawozdanie dnia 14 października 2021 r.

Komisja przeanalizowała strategię budżetową Rumunii na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu dotyczącym podjętych działań, tak aby ocenić, czy to państwo członkowskie zastosowało się do zalecenia Rady z dnia 18 czerwca 2021 r.

¹ Publiczne wydatki pierwotne netto to wydatki publiczne ogółem z wyłączeniem wydatków z tytułu odsetek, wydatków na programy unijne w pełni równoważonych dochodami z funduszy unijnych oraz niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych. Nakłady brutto na środki trwałe finansowane z zasobów krajowych rozkłada się na okres czterech lat. Uwzględnia się działania dyskrecjonalne po stronie dochodów lub prawnie przewidziany wzrost dochodów. Działania jednorazowe, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, są saldowane.

Ramka 1. Metodyka oceny skuteczności podjętych działań

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1467/97 i kodeksem postępowania² należy uznać, że państwo członkowskie podjęło skuteczne działania, jeżeli działało zgodnie z zaleceniem Rady wydanym na podstawie art. 126 ust. 7 TFUE albo decyzją Rady wzywającą do ograniczenia deficytu wydaną na podstawie art. 126 ust. 9. W dniu 29 listopada 2016 r. Komitet Ekonomiczno-Finansowy przyjął opinię zatytułowaną „Poprawa oceny skuteczności działań w kontekście procedury nadmiernego deficytu – określenie metodyki”, którą Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych zatwierdziła dnia 6 grudnia 2016 r.³ W opinii tej przedstawiono schemat podejmowania decyzji w sprawie procedury nadmiernego deficytu służący ocenie, czy podjęto skuteczne działania.

Jeżeli dane państwo członkowskie przestrzega docelowej wartości deficytu nominalnego i związanej z nią poprawy salda strukturalnego, procedura zostaje wstrzymana. Jeżeli państwa członkowskie nie osiągną lub są zagrożone nieosiągnięciem docelowej wartości deficytu nominalnego lub wymaganej poprawy salda strukturalnego, a także w obu tych przypadkach łącznie, zostanie przeprowadzona dokładna analiza przyczyn tego stanu rzeczy⁴. Dokładna analiza jest zatem najważniejszym elementem oceny skuteczności działań.

W ramach starannej analizy najpierw wykorzystuje się wartość odniesienia dotyczącą wydatków do oceny wysiłku fiskalnego. W ogólnym ujęciu staranna analiza ma na celu zapewnienie odpowiedniego oszacowania zakresu działań politycznych, aby ocenić, czy dane państwo członkowskie wywiązało się ze swoich zobowiązań politycznych określonych w zaleceniu wydanym w ramach procedury nadmiernego deficytu. Jeżeli wartość odniesienia dotycząca wydatków jest osiągnięta, co oznacza, że wysiłek jest równy lub wyższy niż zalecany, zakłada się, że dane państwo członkowskie wywiązało się ze swoich zobowiązań politycznych. Jeżeli wartość odniesienia dotycząca wydatków nie zostanie osiągnięta, zakłada się, że państwo członkowskie nie wywiązało się ze swoich zobowiązań politycznych.

Komisja stosuje jakościową ocenę ekonomiczną przy dokonywaniu, w stosownych przypadkach, ostatecznej oceny, w szczególności wyników wartości odniesienia dotyczącej wydatków, w ramach starannej analizy, którą Komisja wykorzystuje do ustalenia, czy dane państwo członkowskie wywiązało się ze swoich zobowiązań politycznych, czy też nie. Innymi słowy, w ramach starannej analizy ocenia się, czy dane państwo członkowskie podjęło wystarczające działania w celu zastosowania się do zalecenia wydanego w ramach procedury nadmiernego deficytu. Podsumowując, wszelkie wnioski muszą uwzględniać informacje ilościowe pochodzące z wartości odniesienia dotyczącej wydatków oraz inne względy – głównie natury jakościowej – które nie wynikają z samej wartości odniesienia. Względy te są zazwyczaj związane z przyczynami, które doprowadziły do nieosiągnięcia wartości odniesienia dotyczącej wydatków, i są bezpośrednio związane z rozwojem sytuacji budżetowej.

Jeżeli z dokładnej analizy wynika, że dane państwo członkowskie wywiązało się ze swoich zobowiązań politycznych, w ocenie zostanie stwierdzone, że podjęto skuteczne działania, z możliwością przedłużenia terminu, nawet jeżeli docelowy deficyt nominalny nie został osiągnięty.

² „Szczegółowe zasady wdrażania paktu stabilności i wzrostu oraz wytyczne dotyczące formy i treści programów stabilności i konwergencji” są dostępne na stronie: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9344-2017-INIT/en/pdf>

³ Zob. załącznik 4 do kodeksu postępowania.

⁴ Kodeks postępowania dotyczący paktu stabilności i wzrostu stanowi w tym względzie: *W przypadku gdy odnotowane saldo budżetowe okaże się niższe od zalecanego oraz gdy poprawa salda budżetowego w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o środki jednorazowe i środki tymczasowe, będzie znacznie mniejsza niż korekta związana z wyznaczonym celem, przyczyny takiego stanu rzeczy zostaną starannie przeanalizowane.*

Jeżeli uważna analiza wykaże, że zobowiązania polityczne nie zostały zrealizowane i że docelowy deficyt nominalny nie został osiągnięty, ocena zakończy się nieskutecznymi działaniami, a procedurę należy przyspieszyć, w tym poprzez ustanowienie nowej ścieżki korekty (i ewentualnie nowego terminu) stosownie do przypadku.

Należy podkreślić, że w przypadku osiągnięcia pośredniej docelowej wartości deficytu nominalnego procedura nie zostanie przyspieszona, nawet jeśli zobowiązania polityczne nie zostały zrealizowane. Trzeba jednak zaznaczyć, że w przypadku gdy decyzja o braku przyspieszenia procedury jest podejmowana w oparciu o dane śródroczne, jeżeli (zgłoszone) dane *ex post* wykażą, że pośrednia wartość docelowa deficytu nominalnego nie została ostatecznie osiągnięta, procedura nadmiernego deficytu nadal może zostać przyspieszona.

2. OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH PRZEZ RUMUNIĘ

2.1. Środki uwzględnione w sprawozdaniu dotyczącym podjętych działań oraz zaktualizowane prognozy budżetowe

Od dnia 5 października 2021 r. władzę w Rumunii sprawuje rząd tymczasowy o ograniczonych kompetencjach. W związku z tym sprawozdanie dotyczące podjętych działań przedłożone przez Rumunię dnia 14 października 2021 r. koncentruje się na środkach przyjętych w celu zapewnienia zgodności ze średniookresowym celem budżetowym na 2021 r. W sprawozdaniu przypomniano również cele budżetowe określone w programie konwergencji z maja 2021 r. na lata 2021–2024 i potwierdzono zawarte w nim zobowiązanie do obniżenia deficytu do poziomu poniżej 3 % PKB do 2024 r. bez przedstawienia żadnych nowych środków polityki fiskalnej na lata 2022–2024, które byłyby konieczne do zapewnienia zgodności z odpowiednimi celami budżetowymi.

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w okresie od stycznia do sierpnia 2021 r. wyniósł 3,4 % PKB w ujęciu kasowym i był o 1,8 p.p. PKB niższy w porównaniu z tym samym okresem w ubiegłym roku. Według sprawozdania deficyt w ujęciu kasowym w 2021 r. wyniesie około 7,1 % PKB (83,8 mld RON), a nie 7,2 % PKB (80 mld RON) pierwotnie zaplanowanych w budżecie na 2021 r. Ten deficyt pieniężny odpowiadałby deficytowi ESA wynoszącemu około 8 % PKB, zgodnie z celem budżetowym na 2021 r. określonym w zaleceniu wydanym w ramach procedury nadmiernego deficytu⁵.

W odniesieniu do 2021 r. nie zgłoszono żadnych zmian w systemie podatkowym, z wyjątkiem nieznacznych podwyżek akcyzy na wyroby tytoniowe, począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r., mających wpływ na budżet wynoszący około 0,1 % PKB. W odniesieniu do wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w sprawozdaniu wymieniono następujące środki wdrożone w ciągu 2021 r.⁶:

- utrzymanie płac brutto w sektorze publicznym, w tym premii, dodatków i składek (w zakresie, w jakim pracownicy zajmują takie same stanowiska i pracują na tych samych warunkach) na poziomie przyznanym na grudzień 2020 r.;
- utrzymanie punktu emerytalnego (wartość wykorzystywana do przeliczania punktów zgromadzonych przez lata w oparciu o zarobki na regularne świadczenia emerytalne) w wysokości 1 442 RON od września 2020 r.; powrót – począwszy od 2022 r. – do istniejącego przejrzystego mechanizmu ustalania punktu emerytalnego, polegającego na podwyższeniu tego punktu, począwszy od dnia 1 stycznia każdego roku, o średnią roczną stopę inflacji, do której dodaje się maksymalnie 50 % wzrostu zrealizowanych

⁵ W porównaniu z budżetem początkowym dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2021 r. wzrosły o 17,6 mld RON, a wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrosły o 21,4 mld RON w ujęciu kasowym. Wrześniowa rewizja budżetu zawiera środki przeznaczone na wsparcie sektora zdrowia (0,38 % PKB), z uwzględnieniem dodatkowych wydatków spowodowanych pandemią COVID-19 oraz dalszych projektów inwestycyjnych na szczeblu centralnym i lokalnym (plus 0,6 % PKB).

⁶ W sprawozdaniu na temat skutecznych działań nie przedstawiono ilościowo skutków budżetowych każdego z wymienionych środków.

średnich płac realnych brutto, zgodnie z rządowym rozporządzeniem nadzwyczajnym (GEO) nr 8/2021;

- utrzymanie dodatku żywnościowego na poziomie ustalonym na 2020 r.;
- nieprzyznanie nagród i dodatku wakacyjnego przewidzianego w ustawie nr 153/2017;
- rekompensata za pracę w godzinach nadliczbowych dla pracowników sektora publicznego wyłącznie w postaci czasu wolnego;
- przedłużenie stosowania bonów na wakacje wyemitowanych w 2019 r. i 2020 r. do końca 2021 r. oraz zawieszenie emisji bonów na wakacje na 2021 r. przez organy i instytucje publiczne;
- zwiększenie minimalnego wynagrodzenia brutto o 3,1 % w porównaniu z grudniem 2020 r. do 2 300 RON miesięcznie, począwszy od dnia 13 stycznia 2021 r.;
- zwiększenie zasiłku państwowego na dzieci o 16 % w stosunku do wartości z grudnia 2020 r., począwszy od stycznia 2021 r., oraz o kolejne 14 % od dnia 1 stycznia 2022 r., a także ustanowienie od 2023 r. przejrzystego mechanizmu indeksacji przez GEO nr 56/2021;
- obniżenie stawek oferowanych studentom tytułem opłat za środki transportu.

Zgodnie ze sprawozdaniem działania mające na celu usprawnienie poboru podatków będą kontynuowane przez pozostałą część 2021 r., m.in. w kontekście operacyjnego planu odzyskiwania dochodów i strategii krajowej agencji administracji podatkowej (ANAF) na lata 2021–2024 oraz planu odbudowy i zwiększania odporności (RRP). Środki te mają na celu wspieranie przestrzegania przepisów podatkowych poprzez poprawę procesów biznesowych i usług dla podatników, cyfryzację ANAF oraz zapobieganie uchylaniu się od opodatkowania. Władze oczekują, że reformy te podwyższą relację dochodów do PKB o 2,5 punktu procentowego do 2026 r. w porównaniu z wartością tego wskaźnika z 2019 r.

W 2021 r. rząd utrzymał wprowadzone w 2020 r. środki na rzecz wsparcia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw, w tym gwarancje państwowe, programy finansowania, złagodzenie niektórych zobowiązań podatkowych, dotacje na wsparcie zatrudnienia i utrzymanie powiązań między pracodawcami a pracownikami w przypadku tymczasowego przerwania działalności w związku z pandemią COVID-19, zakup szczepionek przeciwko COVID-19 i zarządzanie nimi, wydatki na zakup sprzętu medycznego oraz pokrycie dodatkowych kosztów dla pracowników publicznej służby zdrowia, a także sprzętu informatycznego dla studentów. Rewizja budżetu przyjęta we wrześniu 2021 r. obejmuje dodatkowe środki na wsparcie sektora zdrowia oraz dalszych projektów inwestycyjnych na szczeblu centralnym i lokalnym. Według sprawozdania wpływ środków tymczasowych związanych z pandemią COVID-19 w ramach budżetu na 2021 r., w tym jego rewizji z września, wynosi 7,33 mld RON (0,6 % PKB). Sprawozdanie nie obejmuje środków mających na celu wsparcie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w sytuacji wzrostu cen energii, które to środki przyjęto dnia 16 września 2021 r. (zob. sekcja 2.2) i które będą obowiązywać przez pięć miesięcy, począwszy od dnia 1 listopada 2021 r.

W sprawozdaniu przedłożonym przez Rumunię dnia 14 października wspomniano, że dalsze zmniejszenie deficytu planowane w perspektywie średniookresowej nastąpi głównie po

stronie wydatków, podczas gdy dochody podatkowe wyrażone jako udział w PKB pozostaną na stosunkowo stałym poziomie, jeszcze bez uwzględnienia wpływu reform i inwestycji zawartych w rumuńskim RRP. W sprawozdaniu nie określono jednak żadnych dalszych szczegółów strategii konsolidacji na 2022 r. i kolejne lata.

W związku z tym należy zauważyć, że w dalszym ciągu nie przyjęto średniookresowej strategii fiskalnej na lata 2022–2025, którą zgodnie z krajowymi regułami fiskalnymi rząd musi przygotować i przyjąć w sierpniu.

2.2. Ocena podjętych działań

W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się, że deficyt nominalny wyniesie 8,0 % PKB w 2021 r., co jest zgodne z docelową wartością deficytu określoną w zaleceniu Rady (zob. tabela 2). Prognoza ta uwzględnia wszystkie środki wymienione w sprawozdaniu dotyczącym podjętych działań (zob. sekcja 2.1), w szczególności działania konsolidacyjne przyjęte na początku roku, tj. zamrożenie płac i emerytur oraz cięcia niektórych premii i innych wynagrodzeń, a także rewizję budżetu z września 2021 r. oraz środki mające na celu wsparcie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w obliczu wzrostu cen energii, przyjęte w dniu 16 września 2021 r. Przewiduje się, że dochody będą wyższe, niż prognozowano wiosną, głównie w wyniku wyższego, niż oczekiwano, wzrostu nominalnego PKB. Zakłada się jednak, że pozytywny wpływ wyższych dochodów na deficyt zostanie skompensowany wyższymi, niż planowano, wydatkami w większości pozycji wydatków publicznych. W prognozie Komisji uwzględniono również wydatki i dochody finansowane z RRP na podstawie planu zatwierdzonego przez Radę w dniu 29 października 2021 r. (zob. tabela 1)⁷.

Tabela 1: Wydatki finansowane z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

Dotacje	2021	2022	2023	2024	2025	2026	OGÓLE M
W mld RON	1,0	11,6	15,0	16,2	15,7	10,0	69,6
W mld EUR	0,2	2,4	3,1	3,3	3,2	2,0	14,2
% rocznego PKB	0,09 %	0,90 %	1,07 %	1,08 %	0,98 %	0,60 %	
% całości	1 %	17 %	22 %	23 %	23 %	14 %	100 %
% całości (łącznie)	1 %	18 %	40 %	63 %	86 %	100 %	

Kredyty i pożyczki	2021	2022	2023	2024	2025	2026	OGÓLE M

⁷ Prognoza z jesieni 2021 r. uwzględnia wpływ rocznych wydatków finansowanych dotacji z RRF (bezwrotne wsparcie finansowe) i pożyczek oraz odpowiadających im dochodów z dotacji na zasadzie memoriałowej (tj. na podstawie planowanej realizacji projektów opisanych w decyzji wykonawczej Rady oraz kosztów opisanych w dokumentach towarzyszących rumuńskiemu RRP). Chociaż dotacje z RRF są neutralne dla wysokości deficytu, wpływ pożyczek już taki nie jest. Główne różnice w stosunku do danych dotyczących RRF leżących u podstaw zalecenia wydanego w ramach procedury nadmiernego deficytu polegają na tym, że profil zarówno dotacji, jak i pożyczek jest bardziej skoncentrowany na wstępie oraz że prognozowany nominalny PKB jest wyższy, co sprawia, że udział tych funduszy w PKB jest nieco mniejszy.

W mld RON	0,7	10,0	16,5	18,2	15,7	11,9	73,0
W mld EUR	0,1	2,0	3,4	3,7	3,2	2,4	14,9
% rocznego PKB	0,06 %	0,78 %	1,17 %	1,21 %	0,98 %	0,71 %	
% całości	1 %	14 %	23 %	25 %	22 %	16 %	100 %
% całości (łącznie)	1 %	15 %	37 %	62 %	84 %	100 %	

Według prognozy Komisji z jesieni 2021 r. korekta salda strukturalnego na 2021 r. wynosi 0,4 p.p., czyli poniżej zalecanych 0,7 p.p. Zgodnie z metodyką oceny skuteczności działań (zob. ramka 1) sytuacja wymaga dokładnej analizy opartej na zmianach wzrostu wydatków netto.

W prognozie Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się, że w 2021 r. wzrost wydatków netto (skorygowany o środki jednorazowe) wyniesie 5,9 %, czyli powyżej zalecanego poziomu 3,4 %. W związku z tym odchylenie wzrostu wydatków netto od zalecenia zmierza w tym samym kierunku co odchylenie korekty salda strukturalnego, chociaż jest większe (0,9 % PKB w przypadku wzrostu wydatków netto w porównaniu z 0,3 % PKB w przypadku salda strukturalnego). Różnicę tę można częściowo wyjaśnić nadzwyczajnymi dochodami w 2021 r., które poprawiają saldo strukturalne, ale nie wpływają na wartość odniesienia dotyczącą wydatków⁸. Pomimo wyżej wymienionych działań konsolidacyjnych wdrożonych przez rząd rumuński odchylenia w większości pozycji wydatków publicznych powodują odchylenie wzrostu wydatków netto w 2021 r., w tym wydatków na personel, zakup towarów i usług oraz wydatków na pomoc społeczną. Ponad połowę tych odchyleń można przypisać wyższym wydatkom związanym z COVID-19 (głównie w sektorze opieki zdrowotnej) oraz środkom mającym na celu zaradzenie znacznemu wzrostowi cen energii, natomiast pozostałe mogą wiązać się z nieodpowiednią kontrolą wydatków.

Tabela 2: Ścieżka korekty fiskalnej Rumunii

		2020	2021	2022	2023	2024
Zalecenie na podstawie art. 126 ust. 7 z czerwca 2021 r.						
Stopa wzrostu PKB	% r/r	-3,9	5,1	3,4	3,2	2,9
Saldo nominalne sektora instytucji rządowych i samorządowych	% PKB	-9,2	-8,0	-6,2	-4,4	-2,9
Saldo strukturalne	% PKB	-7,5	-6,9	-5,0	-3,3	-1,9
Zmiana salda strukturalnego	% PKB	-2,8	0,7	1,8	1,7	1,5
Wzrost wydatków netto skorygowany o wydatki jednorazowe (wartość nominalna)	%	16,2	3,4	1,3	0,9	0,0
Prognoza Komisji z jesieni 2021 r.⁹						
Stopa wzrostu PKB	% r/r	-3,9	7,0	5,1	5,2	4,5
Saldo nominalne sektora instytucji rządowych i samorządowych	% PKB	-9,4	-8,0	-6,9	-6,3	-6,8
Saldo strukturalne	% PKB	-7,5	-7,1	-6,4	-6,1	-7,1

⁸ Według prognozy Komisji z jesieni 2021 r. dodatkowe dochody wynikające z wyższej stopy wzrostu nominalnego PKB wynoszą 0,2 p.p.

⁹ Prognoza Komisji z jesieni 2021 r. nie obejmuje prognoz na 2024 r. Dane liczbowe za 2024 r. w tej tabeli ekstrapolowano z jesiennej prognozy Komisji przy zwykłym założeniu niezmiennego kursu polityki.

Zmiana salda strukturalnego	% PKB	-2,8	0,4	0,7	0,3	-0,9
Wzrost wydatków netto skorygowany o wydatki jednorazowe (wartość nominalna)	%	16,2	5,9	5,1	7,1	11,7

Według prognozy Komisji z jesieni 2021 r., przedłużonej do 2024 r., deficyt wyniesie w 2022 r. 6,9 % PKB. Oczekuje się, że w 2023 r. spadnie on do 6,3 % PKB, a w 2024 r. wzrośnie do 6,8 % PKB. Wobec braku środków na 2022 r. (i kolejne lata) prognozy te sporządza się przy zwykłym założeniu niezmiennego kursu polityki. Prognozowana poprawa deficytu nominalnego w 2022 r. wynika z poprawy dochodów (głównie ze względu na silny wzrost gospodarczy, wspieranie dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych z podatków i składek na ubezpieczenia społeczne), ze środków polityki fiskalnej o charakterze strukturalnym zawartych w RRP (tj. reformy administracji podatkowej i przeglądu ram podatkowych) oraz stopniowego wycofywania środków nadzwyczajnych. Prognozy dotyczące deficytu nominalnego na lata 2021 i 2022 uwzględniają również środki mające na celu wsparcie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w obliczu wzrostu cen energii, których łączny koszt wyniesie zgodnie z przewidywaniami około 0,2 % PKB w ciągu dwóch lat.

Prognoza Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje deficyt w 2022 r. o 0,7 p.p. powyżej zalecanej przez Radę docelowej wartości deficytu nominalnego, natomiast korekta salda strukturalnego ma wynieść 0,7 p.p. w 2022 r. przy zalecanej wartości 1,8 p.p. Jak przewidziano w metodyce oceny skuteczności działań (zob. ramka 1), sytuacja ta wymaga dokładnej analizy wartości odniesienia dotyczącej wydatków.

Mimo że prognozy te odnoszą się do niezmiennego kursu polityki, oczekuje się, że cel w zakresie wzrostu wydatków netto na 2022 r. nie zostanie osiągnięty, a w 2023 r. i 2024 r. spodziewane są dalsze odchylenia (zob. tabela 2). Odchylenie wzrostu wydatków netto od jego wartości docelowych jest spójne z odchyleniem salda strukturalnego w 2022 r. Nieznaczna przewidywana poprawa w odniesieniu do obu wskaźników w 2022 r., wynikająca głównie z zaprzestania części działań związanych z COVID-19, nie wystarczy do osiągnięcia celów na ten rok, ponieważ w sprawozdaniu w ramach procedury nadmiernego deficytu nie uwzględniono żadnych działań konsolidacyjnych. Brak takich środków jest główną przyczyną nieosiągnięcia wartości docelowych w końcowych latach okresu objętego procedurą nadmiernego deficytu, pomimo prognozowanego wyższego wzrostu PKB w całym okresie objętym procedurą nadmiernego deficytu w porównaniu z prognozą Komisji z wiosny 2021 r.

Od czerwca 2021 r. nie podjęto żadnych istotnych działań w celu zapewnienia pełnego i skutecznego stosowania krajowych ram fiskalnych. W szczególności, jak wspomniano powyżej, aktualizacja średniookresowej strategii fiskalnej, która ma zostać wprowadzona w sierpniu, nie została jeszcze opublikowana.

Rumuński RRP obejmuje środki polityki fiskalnej o charakterze strukturalnym. Reformę administracji podatkowej, która ma usprawnić pobór podatków, uwzględniono w prognozie Komisji z jesieni 2021 r., a tym samym w ocenie działań podjętych przez Rumunię. Plan obejmuje również przegląd ram podatkowych w celu stopniowego wycofywania nadmiernych zachęt podatkowych i zwolnień podatkowych oraz rozszerzenia zielonego opodatkowania. Ponadto plan obejmuje wprowadzenie systematycznych przeglądów wydatków, które

zwiększają efektywność wydatków publicznych, oraz reformę systemu emerytalnego, aby uczynić go bardziej stabilnym i poprawić jego stabilność fiskalną.

3. WNIOSKI

W dniu 14 października 2021 r. Rumunia poinformowała o działaniach podjętych w odpowiedzi na zalecenie z czerwca 2021 r. przyjęte na podstawie art. 126 ust. 7. Władze potwierdziły swoje zobowiązanie do zapewnienia korekty nadmiernego deficytu wymaganej przez Radę. Biorąc jednak pod uwagę tymczasowy charakter rządu, sprawozdanie z podjętych działań zawiera jedynie środki przyjęte w celu osiągnięcia zgodności z pośrednią docelową wartością deficytu na 2021 r.

Zgodnie z prognozą Komisji z jesieni 2021 r. przewiduje się, że deficyt nominalny wyniesie 8,0 % PKB w 2021 r., co jest zgodne z zalecaną wartością docelową, przy czym oczekuje się, że wysiłek fiskalny nie spełni tych wymogów. Jednocześnie przewiduje się, że przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki cele na lata 2022–2024 nie zostaną osiągnięte, co wskazuje na potrzebę średniookresowej strategii konsolidacji i odpowiednich środków naprawczych. Ze względu na przewidywane osiągnięcie wymaganej wartości docelowej deficytu nominalnego w 2021 r. na obecnym etapie procedura nadmiernego deficytu powinna być zawieszona.

Komisja oczekuje, że po ukonstytuowaniu się rządu rumuńskiego przedstawi on w trybie pilnym budżet na 2022 r. i średniookresową strategię fiskalną zgodnie z zaleceniem Rady z czerwca 2021 r. Komisja ponownie zbada zgodność z wymogami określonymi w zaleceniu Rady na podstawie informacji zawartych w budżecie i średniookresowej strategii fiskalnej.